

Omgevingsdienst Haaglanden
Postbus 14060
2501 GB Den Haag

Datum: 23 december 2022
Onderwerp: Zienswijze Ontwerpbeschikking populatiebeheer grauwe gans winterperiode
zaaknummer 01040715
Ons kenmerk: 20221222_027

Geachte heer, mevrouw,

De Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland en Natuur- en Vogelwacht Biesbosch maken hierbij gebruik van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze op de ontwerpbeschikking populatiebeheer grauwe gans winterperiode **zaaknummer 01040715**:

- **Het ontwerpbesluit is in strijd met het Ganzenbeleidskader Zuid-Holland**

In de winter verblijven er zowel grauwe ganzen in Zuid-Holland die hier ook broeden (standganzen) als grauwe ganzen die hier alleen overwinteren en in het voorjaar wegtrekken (trekganzen). In het ganzenbeleidskader Zuid-Holland is opgenomen dat voor trekganzen die in Zuid-Holland overwinteren winterrust geldt:

Winterrust is essentieel voor de instandhouding van de trekganzenpopulatie. Trekganzen mogen tijdens de winterrustperiode op alle percelen met gras, oogstresten en groenbemesters en in de natuurgebieden foerageren en rusten. Alleen van kwetsbare gewassen mogen trekganzen (met uitzondering van de overwinterende brandganzen) 's winters worden verjaagd. Daarnaast worden rustgebieden voor ganzen ingesteld bij voldoende draagvlak onder de agrariërs.

Omdat het ontwerpbesluit het ook mogelijk maakt om grauwe ganzen te doden die alleen in Zuid-Holland overwinteren, is dit in strijd met het ganzenbeleidskader. Bovendien betekent het toestaan van afschot van grauwe ganzen in de winter op alle percelen m.u.v. natuurgebieden ook verstoring van andere soorten trekganzen zoals brandgans en kolgans. In het ontwerpbesluit is immers geen bepaling opgenomen dat er geen afschot plaats mag vinden als ook andere ganzensoorten zich in de omgeving ophouden of als het om een gemengde groep ganzen gaat (wat vaak voorkomt). Ook daarom is het ontwerpbesluit dus in strijd met het ganzenbeleidskader.

- **Relatie met schade ontbreekt**

Bij de motivering van het ontwerpbesluit gaat u ervan uit dat vraatschade aan gras in de winterperiode ook leidt tot verminderde opbrengst. Die aanname klopt echter niet. In opdracht van de provincie Friesland is onderzoek uitgevoerd waaruit is gebleken dat schade die in de winter aan gras getaxeerd wordt in werkelijkheid geen productieverlies betreft¹. Het gras haalt de 'schade' namelijk in het voorjaar in met een groeispuurt.

Getaxeerde schade aan gras in de winterperiode geeft derhalve geen goed beeld van de werkelijk opgetreden schade in de zin van verminderde opbrengst. Ook heeft recent onderzoek uitgewezen dat een toename van het aantal ganzen niet tot een toename van schade hoeft te leiden². Bovendien is niet onderbouwd dat schade die door de grauwe ganzen en kolganzen in de winterperiode zou dreigen ook van dusdanige omvang is dat deze het economische belang van de bedrijven waar deze schade op zou kunnen treden raakt, terwijl een dergelijk onderbouwing wel vereist is³.

Ten slotte geeft u in de onderbouwing van uw besluit aan dit voorgestelde beheer van grauwe ganzen in de winterperiode ook nodig zou zijn ter voorkoming van schade aan flora en fauna in natuurgebieden. De beheerders van deze gebieden zien dit echter anders, gezien het feit dat het ontwerpbesluit niet van toepassing is op de natuurgebieden. De onderbouwing van het besluit schiet dus ook op dit punt tekort. Het is dus erg discutabel of uitvoering van het ontwerpbesluit bijdraagt aan het doel: het terugdringen van schade. Daardoor schiet de motivering van uw ontwerpbesluit tekort.

- **Toestaan afschot voor zonsopkomst en na zonsondergang onvoldoende onderbouwd en risicovol**

Met uw besluit wilt u het mogelijk maken om vanaf een half uur voor zonsopkomst tot een half uur na zonsondergang ganzen af te schieten. Ter onderbouwing hiervan geeft u aan:

Over het algemeen zijn verstoringen die vroeg optreden, wanneer ganzen nog niet in een dagelijkse routine van foerageren zitten, het effectiefst (Radtke & Dieter, 2011). Mede hierom is het van belang dat bij beheerabschot mogelijk is op de momenten dat standganzen zich van en naar hun foerageergebied bewegen. En dat is juist ook voor zonsopkomst en na zonsondergang.

¹ Altenburg & Wymenga en Sovon, Effecten van verjaging op vraatschade door ganzen in Fryslân, rapport 2571, 2019.

² Buitendijk N.H. *et al.*, More grazing, more damage? Assessed yield loss on agricultural grassland relates nonlinearly to goose grazing pressure, Journal of Applied Ecology, 2022.

³ ECLI:NL:RBMNE:2022:666

Allereerst brengt het schieten een half uur voor zonsopkomst en een half uur na zondergang grote risico's met zich mee. Zeker bij bewolkt weer is het dan nog zeer donker waardoor het zicht slecht is. Het is dan veel te donker om soorten goed te onderscheiden waardoor gemakkelijk andere soorten dan kolgans en grauwe gans geschoten zouden kunnen worden. Het is zeker niet ondenkbaar dat dit gebeurt, zo wordt bijvoorbeeld de zeer zeldzame en ernstige bedreigde dwerggans (die ook in Zuid-Holland overwintert) soms door jagers aangezien voor kolgans en geschoten⁴. Bovendien wordt nergens toegelicht wat er mis zou gaan als alleen tussen zonsopkomst en zonsondergang geschoten zou mogen worden.

Gezien de bovenstaande punten verzoeken wij u uw besluit te herzien en de aangevraagde ontheffing te weigeren.

Met vriendelijke groeten,
Mede namens Natuur- en Vogelwacht Biesbosch en Fauna4life

A.P. Ouwehand,
Directeur

⁴ <https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/jager-haalt-ganzen-door-elkaar-schiet-ernstig-bedreigde-diersoort-af>